

Hoe anderen het zien

De kinderen leren over vormen in hun dagelijkse omgeving

onderwerp

gebouwen

techniek

verzamelen, sorteren

Toelichting

Spelenderwijs vormen leren herkennen in de wereld om je heen is een waardevolle bezigheid. Je wordt er meer vormbewust van en je gaat de dingen anders zien en waarderen. De opdracht begint met het verzamelen van materiaal. De kinderen verzamelen allemaal een bepaald aantal plaatjes, b.v. ieder tien (foto's uit tijdschriften, vakantiefolders, kalenders en dergelijke). De leerkracht vertelt nog niet de precieze bedoeling, alleen het onderwerp, nl. gebouwen. Van alle tijden, klein en groot, van heel oud tot heel modern. De gebouwen moeten écht verschillend zijn. Voor het verzamelen is dus tijd nodig. De opdracht moet daarom tijdig gegeven worden.

Het is bovendien verstandig om al wat eerder, vóór de les, te inventariseren wat allemaal verzameld is, zodat enige noodzakelijke aanvulling mogelijk kan zijn.

Alle vormen van de vorige lessen komen in deze les terug. Daarnaast kunnen ook allerlei meer bijkomstige aspecten een rol spelen. Binnen een beschouwingsles is uiteraard meer ruimte om over de dingen te praten dan in een tekenles.

Begeleiding

Een probleem bij dit soort lessen is vaak het formaat van de plaatjes. Ze zijn veelal niet groot genoeg om zo maar op de vloer uit te leggen; je ziet dan door de bomen het bos niet meer. Vandaar de volgende aanpak. Ieder kind neemt zijn plaatjes voor zich op tafel. Een goede opstelling van de klas is de u-vorm. Op het bord wordt een indeling gemaakt in kolommen op basis van de gezochte vormen. De leerkracht maakt categorieën, stelt de vragen en verzamelt de gevraagde vormen. Boven elke kolom op het bord staat de soort vorm, b.v. van links naar rechts: cilinder, blok, bol, kubus, kegel, pyramide. Eventueel aangevuld met: symmetrisch – asymmetrisch en oud – modern. De leerkracht sorteert en bespreekt de voorbeelden die de kinderen aandragen. De meest duidelijke worden op het bord geplakt. Zo wordt het hele bord volgehangen en na de les is er een compleet overzicht van alle mogelijke vormen van gebouwen. Op vellen papier wordt daarna de definitieve selectie gemaakt, naam van de grondvorm erboven en ophangen in de klas (zie illustratie).

Enkele suggesties voor de bespreking: welke vormen worden het meeste gebruikt door de architecten? Hoe zou dat komen? Was dat vroeger ook zo? Zijn alle gebouwen (vormen) eerst getekend? Is er een duidelijk verband tussen vorm en functie? Tussen vorm en materiaal? Tussen vorm en constructie? Tussen vorm en manier van bouwen?

Nog meer dingen kunnen ter sprake komen: 'pre-fab' (pré-fabricated), de maat van stenen (wat is normaal?), handwerk en massaproductie enz.

Andere opdracht

Dezelfde werkwijze bij een ander onderwerp: voertuigen.

Bij de bespreking denken we aan: invloed van de beweging op de vorm(geving), verband tussen vorm en functie, vorm en materiaal. Het verschijnsel stroomlijn kan hierbij aan de orde komen en dit loopt dan vooruit op de volgende opdracht.
